

Jak jsme jeli pracovat na farmy jako dobrovolníci

TEXT: Barbora Hernychová
FOTO: Lenka Šuveríková
a Anna Hernychová

Téma dobrovolničení s dětmi mě lákalo už dlouho. Hodně mě inspirovali kamarádi Petra a Tomáš Hajzlerovi, kteří se svými holkami takto cestují od jejich útlého dětství. Věděla jsem, že nechci jet sama, že více dětí bude větší zábava, a zjišťovala jsem, kdo by se přidal. Nakonec jsem se domluvila s kamarádkou Lenkou a s jejími dětmi, a vydali jsme se na cestu společně. Při plánování a výběru místa nám pomohla platforma Workaway, která zájemce o dobrovolníky a zájemce o dobrovolničení po celém světě propojuje. Princip dobrovolnictví je tu založen na výměně vaší práce a pomoci za bydlení a stravu.

Fáze hledání

Hned na začátku jsme si ujasnili, že na dobrovolnickou výpravu vybereme některou z anglicky mluvících zemí, hlavně kvůli dětem, aby mohly ryzí angličtinu potrénovat v praxi. Chtěli jsme zemi evropskou, aby cesta nebyla moc dlouhá a náročná. Současně naše místo pobytu a práce mělo být krásné, v přírodě, kde jsou hory, místa pro výlety a také moře ke koupání. A jelikož mám slabost pro Británii, vybrali jsme nakonec Wales, který v sobě spojuje vše, co jsme si přáli. Byl rok 2019 a my si dali jasný termín – v létě 2020 vyrazíme na cestu.

Založení profilu na workaway

Pokud se jako my rozhodnete jet na dobrovolnický

pobyt oficiální cestou, první je potřeba udělat si registraci u některé z organizací, které dobrovolníky a hostitele propojují. My vybrali Workaway, kde nabízejí veliké množství míst, typů práce a rodin přesně dle vašich požadavků. Platforma slouží jako skvělý propojovatel, snadno a rychle si vyfiltrujete dle svých možností, času a preferencí přesně takové místo, lokalitu, délku a termín pobytu, jaké potřebujete. Na vás pak už je se s danou rodinou spojit a vše si zorganizovat, zařídit a vyjet.

Doba covidová

Tak jako mnohým i nám rok 2020 změnil plány. Měli jsme již vyhlédnutá a předdomluvená místa i termín, ale celé to tříleté covidové dění a opatření nám všechny plány zrušilo a my cestu přesunuli až na loňské léto. Mezitím nám vypršela registrace, rodinám, ke kterým jsme měli jet, se změnily podmínky nebo už v projektu vůbec nebyly, takže jsme se pustili do hledání a komunikace s potenciálními místy zase úplně od začátku. Děti nám mezitím vyrostly, a tak jsme nakonec jeli v době, kdy jim už bylo 12, 14 a 15 let.

Výběr typu práce

Možností, jakou práci si coby dobrovolník vybrat, je spousta. Lidé potřebují pomoci s prací na zahradách, v domě, s úklidem, vařením, v hostelu, s dětmi či seniory, můžete se starat o domácí mazlíčky i stáda zvířat na farmách, pracovat v turismu, v ekologických, uměleckých a komunitních projektech či pomáhat v IT či vzdělávání. Podle kritérií si zadáte všechny své požadavky do filtru a dostanete širokou nabídku míst, která to splňují. Od začátku jsme se shodli, že hledáme nějakou práci na farmě, ideálně ekologické, s udržitelným životním stylem. A kdyby tam byla ještě zvířata, bude to vysněný bonus navíc. Také jsme si říkali, že by

bylo fajn, kdyby v místě byly podobně staré děti, aby se mohly s těmi našimi skamarádit a trénování cizího jazyka tím bylo přirozenější. Chtěli jsme být co nejvíce součástí rodiny a místního dění.

Kontaktování, komunikace a finální rozhodnutí

Když jsem vše zadala do filtru, vypadlo mi asi padesát možností, které plně nebo z větší části splňovaly naše představy. Postupně jsme je procházeli a ujasňovali si, které z nich nám nejlépe vyhovují. Nakonec jsem oslovila asi třicet potenciálních hostitelů a čekala na odpovědi. Je potřeba se sladit v termínech a rozhodnout se, jak dlouho na místě chcete zůstat. Někde požadují pobyt minimálně měsíční a delší. Ne všude je možné vzít děti. A čím je vás více, tím se okruh možností také tenčí. Mnoho míst není na ubytování většího počtu lidí vybavených. Nakonec jsme komunikovali už jen s několika, až jsme dvě z nich finálně vybrali.

Doladění, skype, telefonáty

Celý proces trval několik měsíců. Pokud chcete vyrazit v létě, kdy je nejvíce zájemců, a máte konkrétní požadavky, určitě se do výběru pusťte už během jara. Před začátkem prázdnin jsme měli jasno. S jednou rodinou jsme si dali společný skype, abychom se ujistili, že spolu skutečně ladíme a máme stejné představy o práci, pobytu a celém průběhu. S druhými hostiteli jsme si telefonovali a bylo ještě třeba trochu upravit termín, ale nakonec jsme se také na všem shodli. Na každém místě jsme si domluvili týden práce, řekli si, co se od nás očekává, jak dlouhou část dne budeme pracovat a co vše můžeme naopak očekávat my. Tohle je za mě velmi důležité, ať víte, kde a jak budete spát, zda budete jíst společně nebo si budete jídlo chystat sami, jaké máte v jídle požadavky (já jsem vegetariánka, tak to bylo pro mě zásadní), kdy budete mít volno, co vzít s sebou za vybavení (my přibalili holiny a pracovní oděv, které jsme denně potřebovali).

Přípravy na cestu a balení

Po zvážení všech pro a proti jsme se rozhodli, že do Walesu pojedeme autem. Má to spousty výhod. Nejste odkázáni na veřejnou dopravu v méně osídlených oblastech, máte svobodu ve volném čase a hlavně toho poberete mnohem více. My svoji cestu do Walesu plánovali spojit i s horami, kempováním, návštěvou měst, takže vybavení bylo opravdu pestré a objemné. Auto z toho logicky vyplynulo, i když jsme si byli vědomi velké výzvy řízení vlevo. I to jsme nakonec zvládli a já si posílila své řidičské sebevědomí.

Vyrážíme vstříc dobrodružství

Je ráno, začátek srpna, vše připraveno, naše Octavia Combi narvána skoro po strop, děti natěšené a vydáváme se na cestu. Na první farmu blízko města Cardigan, která bude na týden naším domovem i prací,

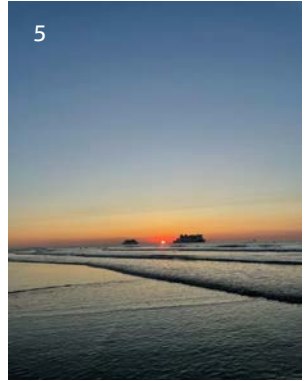
je to asi 1 700 km. V řízení se střídáme, ale i přesto cestu rozdělujeme na tři úseky. První noc přespáváme ve stanu v německém Rudesheimu, druhou už ve Francii v Calais. Ráno přejezdíme do přístavu a trajektem přeplováme do anglického Doveru. Vítají nás ikonické bílé útesy, britské silnice a značky a my si mozek přenastavujeme na řízení vlevo. (*Leni, díky, že jsi začala a nechala mě se rozkoukat. 😊*) Vydáváme se na závěrečných 600 km. Cesta ubíhá rychle, přesto je ke konci už vyčerpávající, ale cíl je téměř na dohled.

Jsmo na místě

V podvečer se konečně dostáváme na první místo našeho pobytu. Na permakulturní farmě nás vítají majitelé Stefan, jeho žena Natasha a jejich kluci. První večer se seznamujeme, hodně si povídáme, rozkukáváme se a domlouváme praktické věci ohledně práce, jídla, volného času. Čeká nás tu celý týden, a tak si děláme rámcový program. Hlavní náplní práce bude pomoc na zahradě, ve skleníku, v jablečném sadě, v kuchyni při přípravě jídla a při sklizni ovoce, zeleniny a bylinek. Po třech dnech sezení v autě se už na pobyt venku a pohyb neskutečně těším. Vzájemně se představujeme a společným povídáním strávíme celý večer. Dovídáme se podrobnosti o farmě, jak ji založili, co vše tu pěstují, co ještě plánují. Farma je zapojena do projektu One Planet Development a je velmi aktivní nejen v ekologickém pěstování, ale i v osvětě, co se permakultury, udržitelného a soběstačného způsobu života týče. Hned zítra máme možnost se do jejich aktivit zapojit také a vydat se na celodenní pochod za čistou řeku Teifi, která tudy protéká.

Týden na permakulturní farmě

Celý týden je nesmírně pestrý a každý den něčím nový. Při pochodu za čistou řeku se seznamujeme s místními lidmi, zjišťujeme spousty zajímavostí o jejich práci a velkém úsilí chránit místní řeku a krajinu. Během týdne se k činnosti místní komunity ještě mnohokrát při rozhovorech vracíme. Tito aktivní nadšenci jsou pro mě velkou inspirací. Děti se stávají přirozenou součástí veškerého dění. Moc mě těší, když vidím, jak rozumí, angličtina pro ně není překážkou a spontánně dokážou reagovat. Je to jejich první zkušenost, kdy jsou zapojeny do nějaké reálné pracovní činnosti jen v angličtině a vedou si naprosto skvěle. Nesmírně oceňuji, že Stefan i Natasha mají podobný postoj k mobilním telefonům a dětem jako my, wifi se pouští jen omezeně. Jak osvobozující. Děti mají daný čas, kdy mohou využívat svůj telefon, a jinak se věnují společné práci, hrám, povídání. Sbírají bylinky, trhají jablka a moštují, sklízí fazolky, rajčata, cukety, sekají trávu. Společně chystáme jídlo, myjeme nádobí, uklízíme. My s Lenkou hlavně plejeme zeleninová a květinová políčka, odvážíme plevel na kompost, vaříme. Hned začátkem týdne pořádá Stefan s Natashou na své farmě den otevřených dveří a my jsme do všeho zapojeni.

1. Připraveni na cestu
 2. Po 1200 km řízení, konečně v Calais
 3. Servírování jídla
 4. Sklizeň fazolí
 5. Večer před odplutím v Calais
 6. Vítá nás Dover
 7. S naší „rodinou“ na farmě
 8. Sklizeň heřmánku

Den otevřených dveří

Od předešlého večera probíhají velké přípravy. Chystáme občerstvení, děti vyrábí info cedule, sklízí zeleninu, pečou placky, zdobíme květinami místnost pro návštěvníky. Celkem se schází skupinka asi 30 zájemců, kteří chtějí nahlédnout, jak se tu perma-kulturně žije, poslechnout si příběh Stefana a Natashi. I my se díky tomu dovídáme spousty dalších zajímavostí.

Farma je tzv. „off grid“, to znamená, že není napojena na elektřinu, vodu ani kanalizaci a využívá jen zdroje vlastní. Dům je postaven ze slaměno-jílového materiálu, využívá energii ze solárních panelů, má kompostovací záchod, a i v jídlu se snaží být co nejvíce soběstační.

Vypěstované ovoce, zeleninu a květiny prodávají ve vlastním stánku hned u vchodu do farmy. To je, jak později zjišťujeme, velmi častý zvyk na místních farmách. Zájemce si nakoupí, co potřebuje, a v kasičce nechá odpovídající částku peněz. Současně má farma domluvený prodej zeleniny do místní restaurace. Je toho spousty, co se dovídáme. Takové místo jsem si přála navštívit – velká inspirace a ukázka, co vše je možné.

Společné večery

Večery na farmě patří povídání a společenským hrám. Zkoušíme úplně nové deskovky, které vůbec neznáme, některé vědomostní, jiné čistě zábavné a vtipné, některé jsou v angličtině velkým oříškem. Co je ale hlavní, jsme spolu, povídáme si, smějeme se, děti se zapojují a z toho mám velkou radost. Témat k povídání je neomezeně. Vyprávíme si o cestování, tradičních zvycích dané země, jídle, hudbě, historii, výchově a vzdělávání dětí... Za mě je naprosto skvělé, že jsme my rodiče i naše děti v podobném věku, z čehož vyplývají i další společná témata, která jsou aktuální. A děti mají zase ta svoje. Vnímám to jako veliký benefit pro všechny.

Výlety k oceánu a po okolí

Práci máme většinou domluvenou na dopoledne, trvá 4–5 hodin denně, případně ještě večer pomáháme s přípravou jídla. Odpoledne a podvečery tak můžeme vyjet. K oceánu to máme jen pár kilometrů, a tak jsme několik odpolední na pláži a v ledových vlnách Atlantiku. Místní mají na sobě neopreny, ale my otužilci si vystačíme i s obyčejnými plavkami.

Necháme si doporučit i další místa v okolí, která stojí za to vidět, a vydáváme se tam. Jedno odpoledne travíme kolem Foel Drygarn, hradiště z doby železné s pohřebními mohylami. Velmi působivé místo, navíc v srpnu obklopené právě kvetoucím fialovým vřesem. Můj osobní tip jsou britské second handy, které patří k různým charitativním projektům. Nejčastější je například Oxfam. Za pár liber tu nakoupíte kvalitní značkové kousky, a ještě máte dobrý pocit z věnování peněz potřebným. I v Cardiganu jeden navštívujeme a já si za necelých deset liber odnáším tašku se společenskými šaty, košilemi, šátkem a páskem.

Loučení a odjezd

Týden utekl neskutečně rychle a je tu náš poslední den. Tohle místo i jeho lidé mi přirostli k srdci. Přesně něco takového jsem si představovala, když jsme cestu plánovali, a musím říci, že tahle zkušenost předčila má očekávání. Užíváme si závěrečný společný oheň, děti opékají maršmelouny (máme dokonce i veganské 😊), Stefan hraje na kytaru, zpíváme a pozorujeme společně srpnové noční nebe plné hvězd. Zažívám takový příjemný pocit pospolitosti, blízkosti a obohacení krásným místem a milými lidmi. Děkuji za tuto zkušenost. Ráno balíme, snažíme se vše nacpat do auta, skoro se slzami se loučíme a vyrážíme vstříc novému dobrodružství. Vzdalujeme se od Atlantiku, jedeme na východ Walesu do národního parku Brecon Beacons, kde nás čeká další týdenní práce. Tentokrát v záchranné stanici.

Mezi koňmi a poníky

Lluest Horse and Pony Trust je malá charitativní organizace, která zajišťuje péči, rehabilitaci a ustájení opuštěným a týraným koním a poníkům. Tuhle farmu jsme vybrali právě kvůli zvířatům, která máme všichni rádi, a místo s tímto posláním nás zaujalo. Na rozdíl od farmy minulé tu nejsme v rodině. Lidé sem jen dojíždějí do práce, ale bydlí jinde, a tak jsou i celý chod a organizace dnů jiné.

Po příjezdu se jdeme se všemi seznámit, hlavně s místními čtyřnohými obyvateli. Aktuálně je tu ustájeno kolem dvaceti koní a poníků a dva osli. Každý z nich má trochu jiný osud. Jsou tu koně, o které se majitelé přestali starat, zanedbávali je či opustili, zvířata nalezená, která se bezprizorně toulala v horách, zvířata odložená, stará a nemocná. Příběhy jsou to často smutné, ale zvířata vypadají velmi spokojeně. Hned od první chvíle vnímám, jak krásný vztah k nim tady mají a jak velkorysá péče se jim dostává. Navíc kromě koní tu bydlí ještě dvě kočky a přes den tu běhá asi pět psů, které si zaměstnanci s sebou vozí. Pro milovníky zvířat skutečně sen.

Každodenní koňské povinnosti

Jak už to tak kolem koní bývá, nedílnou a největší každodenní povinností je kydání, čištění a úklid stájí. Ráno tedy začínáme s vidlemi, lopatou a kolečkem. Vyvážíme hnůj, zametáme a plníme sítě čerstvým senem. Většinou pak následuje čištění koní, hřebelcování a některé dny je bereme i na vodítku na pastvu. Ti nejmenší poníci plemene Shetland jsou menší než pes, a když je venčíme, vypadá to docela vtipně. Práce je tu velmi pestrá – sekáme trávu, hrabeme, odvážíme bobky z výběhů, uklízíme snad sto let neuklizené prostory s koňským vybavením, třídíme, rovnáme, leštíme uzdecky, skládáme koňské deky a pláštěnky. Přiznávám, že v odpoledních hodinách už toho máme „plný kecky“. Občas se mi únavou klepou ruce, nicméně pocit ze smysluplné a dobře udělané práce je velmi uspokojivý.

V porovnání s předešlou farmou tu pracujeme určitě o něco delší dobu. Ale jsme zase více pány svého času,

1

2

3

4

1. Na výletě ve Foel Drygarn a okolním vřesovišti **2.** Na procházce při venčení poníků **3.** Spolupráce je základ, ale někdy jsme toho měli „plný kecky“ **4.** Každodenní povinnosti

1. Večerní výlet k Atlantiku, pláž Mwnt je ideálním místem na pozorování delfínů **2.** Péče ve stáji **3.** Záchraná koňská stanice v Brecon Beacons **4.** Mytí auta jako zábavná náplň práce **5.** V Brecon Beacons na cestě k jezeru Llyn y Fan Fach **6.** Péči o poníky děti shodně vyhodnotily jako nejkrásnější zážitek

protože jídlo si chystáme z nakoupených surovin sami. Po práci všichni odjíždějí domů a my vyrážíme až do pozdního večera na výlety. Myslím, že každé místo má svá pro, a jsem ráda, že zažíváme obě varianty.

Ze života v záchrané stanici

Nejvíce se tu přátelíme s Rhian, srdečnou Velšankou, která nám vše vysvětluje a ráda si povídá. Zkoušíme podle ní mluvit velšsky a ona podle nás česky. No, myslím, že naše čeština jí jde lépe než nám velština. Rhian nám často vypráví, jak náročná je tady práce, a jelikož jsou charitativní organizací, tak je někdy velmi těžké sehnat na všechny potřebné úkony prostředky. Jsou plně odkázáni na příspěvky dárců, práci dobrovolníků a občasné získávání financí z akcí, které pořádají. O to více mě těší, že jim ten týden tady můžeme být nápomocni i my.

V Brecon Beacons

Farma se nachází přímo v národním parku Brecon Beacons. Pohoří jihovýchodního Walesu se spoustou jezer, vodopádů, jeskyní a nepočítatelným množstvím ovcí, které potkáte úplně všude. To byl i jeden z důvodů, proč jsme si ji vybrali. Radíme se, co zajímavého navštívit, a jelikož světlo tu je v polovině srpna až do deseti, vydáváme se po práci na dlouhé výlety. Tichá krajina nekonečných zelených kopců protkaná pěšinami je na relaxaci a odpočinek po práci jak dělaná. Na britské poměry máme velmi pěkné počasí a pověstný déšť se nám zatím vyhýbá. Krom Brecon Beacons navštěvujeme během týdne ještě jeden z nejpůsobivějších velšských hradů Carreg Cennen a nádhernou historickou zahradu Aberglasney Garden.

Závěrečný den u koní

Opět nechápeme, jak rychle ten týden utekl, ale jsme v závěru našeho pobytu a je na čase se rozloučit. Náš pokoj uvolňujeme dalšímu dobrovolníkovi, který nás tu střídá. Jdeme se ještě projít k ohradám a do stájí, pozdravit všechny, o které jsme se tu týden starali... budou mi chybět. Se všemi se loučíme a přejeme jim hodně sil v této náročné, ale velmi prospěšné práci. Tenhle týdenní pobyt byl určitě fyzicky náročnější, pracovali jsme více a déle a byla to pro nás i pro děti velká zkušenost. Odjíždíme s pocitem, že jsme přispěli k něčemu smysluplnému a pomohli na místě, kde bylo potřeba.

Tímto končíme náš dobrovolnický program a poslední týden ve Walesu si necháváme na cestování a objevování. K tomu se ale dostanu zase až v příštím čísle časopisu.

Jak to vidí děti:

Anička: Na cestě se mi líbila možnost podívat se na spousty nových míst za krátkou dobu. Ráda poznávám nové země a i lidi. Bavilo mě společně vařit, ochutnávání místní kuchyně, sledovat, jak tu lidé

Deset bodů, které považují za největší přínos naší dobrovolnické cesty:

- Být v cizí zemi ne jako turista, ale jako součást běžného života nabízí mnohem větší pestrost
- Procvičení cizího jazyka v praxi s rodilými mluvčími
- Low cost pobyt, nejdražší položky – jídlo a bydlení – nemusíte řešit
- Zapojení do práce v oblasti, která vás zajímá a baví
- Být součástí rodinného a komunitního dění
- Kulturní obohacení, seznámení se zvyklostmi a specifiky dané země
- Noví přátelé
- Občasný výstup za svou komfortní zónu, překonání svých limitů a nové dovednosti
- Dobrý pocit ze smysluplné práce
- Velká zkušenost pro děti. Jsem ráda, že si děti zažily, že je potřeba si pobyt a jídlo odpracovat. Dětská práce mi přijde velmi zdravá a prospěšná.

žijí, a dovídat se nové věci. Úplně nejvíc jsem si užila výlety k oceánu a venčení poníků. Někdy jsem byla ale hodně unavená.

Zuzka: *Líbila se mi krajina Walesu a pobyt u oceánu. Bavilo mě starat se o poníky a připravovat místní jídlo. Nebavilo mě, když nějaké práce bylo moc.*

Míša: *Bavilo mě, že na farmě jsem mohl většinu prací dělat s místními kluky, ale moc mi nechutnalo jídlo, co vařili. Jsem milovník zvířat, takže úplně nejvíc mě bavilo být s poníky, osly a kočkami. A také jsem si oblíbil racky.*

Kde hledat info?

My využili www.workaway.info
Podobně fungují i další dobrovolnické platformy jako například www.helpx.net nebo www.wwoof.net a další.